

[Johs. Christiansen.]

faktiske forhold, når vi dengang afviste kommunisternes forslag som en kompromittering af folkeafstemningstanken.

Men også udfra et andet synspunkt var det ganske illusorisk at kræve folkeafstemning i sagen dengang. Det fremgår af, hvad jeg nu vil sige. Medens Tysklandsproblemet i 1951 var en del af den overenskomst, vi da behandlede i folketinget, drejer det sig nu udelukkende om Vesttyskland. Forklaringen er den simple, at planen om en Europahær, bestående af militære kontingenter fra vesteuropæiske NATO-stater og med tyske styrker iblandet, jo måtte opgives. Da de vestlige stormagter, specielt USA, ville have Vesttyskland oprustet, gik man i stedet den vej at foreslå Vesttyskland optaget i NATO, et forslag, der langt om længe fandt udtryk i de såkaldte Parisaftaler. Aftaler som disse kan imidlertid ikke træde i kraft, før samtlige Atlantpagtstater, deriblandt Danmark, har ratificeret dem. Det er da herom, sagen nu drejer sig: Skal Vesttyskland optages som ligeberettiget medlem af NATO og derigennem opnå ret til genoprustning?

Så enkelt ligger det altså i dag. Derfor er der heller ikke nu nogen vanskelighed forbundet med at forme et folkeafstemningsspørgsmål, så vælgerne kan stemme ja eller nej, og derfor er det i enhver henseende i overensstemmelse med folkeafstemningsprincippet, når mit parti har fremsat det lovforslag, som er til behandling her.

Kirkeministeren (Bodil Koch): Den sag, der er til debat i dag, ligger udenfor mit arbejdsområde, men jeg føler mig ganske enkelt og menneskeligt forpligtet til at sige et par ord.

Det er ingen hemmelighed, at vi var mange i det høje ting, som ikke uden betænkelighed i 1949 stemte for Atlantpagten, efter at vore forhåbninger om dannelsen af et nordisk væbnet neutralitetsforbund var bristet. Før jeg afgav min stemme, udtrykte jeg ængstelse for, om ikke vort lille frie land ved optagelsen i NATO fik lagt på sig en næsten uindløselig forpligtelse i henseende til at bevare sin selvstændige og objektive stillingtagen til den verdenspolitiske udvikling. Da spørgsmålet om Tyrkiets og Grækenlands optagelse senere skulle til

afgørelse, kunne jeg ikke stemme derfor. Det er årsagen til, at jeg ønsker at motivere min stillingtagen i dag.

A-pagten har nu i et kort spand af år virket efter sin hensigt som magtbalancerende faktor, og det vil den gøre fremover. Men det er klart for alle, at den militære styrkepolitikens tid er ved at ebbe ud, nu da det erkendes overalt, at ingen styrkeprøve mellem de militære stormagter er tænkelig, uden at de absolutte våben tages i brug. En ny epoke er indtrådt, skræmmetidsalderen, som Churchill har kaldt den.

Det er i denne skæbnsvangre situation, at vi i dag er stillet overfor den opgave at måtte drage endnu en logisk konsekvens af den fællesskabets politik, som Danmark tiltrådte ved sin indtræden i NATO. Vi ved allesammen, i hvilken grad dette fællesskab har været sat på prøve i de sidste år, hvor forhandlingerne først om Europahæren, siden om Paristraktaterne har fundet sted. Så meget har der været sat ind på gennemførelsen af disse sidste traktater, efter at planen om Europahæren strandede, at den atlantiske solidaritet var ved at sættes på spil. Paristraktaterne er nu vedtaget i Bonn og Paris, men det blev sagt fra USAs side, at med eller uden Frankrig ville Tyskland blive genoprustet, og derfor kan man ikke lade være at spørge sig selv, hvad Danmarks stemme betyder, og om Tyskland vil blive genoprustet, hvadenten Danmark stemmer ja eller nej.

Iøvrigt bygger argumentationen for og imod Paristraktaterne på hypoteser. Det er værd at lægge mærke til. Man kan hævde, at døren vil være lukket for forhandlinger med Rusland, når traktaterne er vedtaget; men det er lige så vel muligt at forestille sig, at Sovjet i overensstemmelse med den realitetssans, der kendetegner dets udenrigspolitik, vil være tilgængelig for forhandling, når traktaterne er ratificeret. Ingen kan vide det med sikkerhed. Marskal Bulganins taler i den sidste måned holder trods alt visse muligheder åbne. Man kan ligeledes forestille sig, at den tyske genoprustning vil vække tysk militarisme til live, men vi ved dog, at det, der var den inderste, stærkeste drivkraft i tysk militaristisk nationalisme i 1930'erne, var ydmygelserne efter Versailles. Det er umuligt for danske at se noget løfterigt i tysk genoprustning,